

Onderzoek dierplagen in relatie tot leptospirosen

Summary

The Department of Pest Control in Wageningen is called in regularly for investigation on the presence of rodents in relation to leptospiroses by man. A survey of the year 1995 is given.

Inleiding

De afdeling Bestrijding van Dierplagen wordt regelmatig betrokken bij onderzoek naar oorzaken voor het optreden van leptospirosen (infectieziekten van dieren bij de mens). Gezocht wordt dan naar de mogelijke aanwezigheid van knaagdieren op de plaats waar de besmetting heeft kunnen plaatsvinden, opdat terzake nodige maatregelen kunnen worden getroffen.

Meldingen door GGD

De regionale GGD-en nemen, indien er sprake is van leptospirose, contact op met de afdeling Bestrijding van Dierplagen voor nader onderzoek. De afdeling Bestrijding van Dierplagen is onderdeel van de Hoofdingspectie Milieuhygiëne welke deel uitmaakt van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid.

De Afdeling wordt door de GGD geïnformeerd over:

- de wijze van besmetting, met name of de patiënt contact heeft gehad met oppervlaktewater, een drassige walkant of met bruine ratten in of rond bedrijven.
- een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de locatie waar de besmetting kan hebben plaatsgevonden.

Indien de besmetting plaatsvond in zwemwater, worden ook de plaatselijke autoriteiten ingeschakeld. Naar aanleiding van het onderzoek door de afdeling Bestrijding van Dierplagen wordt dan een beslissing genomen over sluiting van het zwem-

water. De burgemeester laat in dat geval de noodzakelijke maatregelen nemen.

Onderzoek buitendienst

In genoemde gevallen waar het het syndroom van Weil betreft, wordt de informatie doorgegeven aan een buitendienstmedewerker van de afdeling Bestrijding van Dierplagen. Deze neemt contact op met de gemeentelijke dienst waaronder de ongediertebestrijding ressorteert. Een afspraak wordt gemaakt voor een onderzoek ter plaatse. Daarbij wordt gezocht naar de aanwezigheid van sporen van de bruine rat (holen, looppaden, uitwerpselen, e.d.).

Zo nodig worden afspraken gemaakt en maatregelen genomen ter wering en bestrijding van de bruine rat.

De bevindingen en eventueel getroffen maatregelen worden bericht aan de betrokken GGD.

Overzicht door de Afdeling onderzochte gevallen van Syndroom van Weil:

<i>jaar</i>	<i>aantal</i>
1988	21
1989	17
1990	23
1991	8
1992	6
1993	10
1994	6
1995	10

Overzichten Inspectie voor de Gezondheidszorg

De afdeling Bestrijding van Dierplagen te Wageningen ontvangt wekelijks een "Overzicht van het aantal meldingen per diagnose naar gemeente" van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (Ministerie VWS) te Rijswijk. Naar aanleiding van daarin vermelde gevallen van leptospirosen wordt door ondergetekende, medewerker van de Afdeling contact opgenomen met het ministerie van VWS te Rijswijk, afd. Infectieziekten. Geïnformeerd wordt naar het serotype van de leptospirose.

Indien er sprake is van het syndroom van Weil wordt nader geïnformeerd naar de wijze van besmetting bij de betreffende GGD zoals in het voorgaande omschreven.

Uit het maandoverzicht van het Bulletin Infectieziekten van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu te Bilthoven en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (Ministerie VWS) te Rijswijk in samenwerking met GGD-en en streeklaboratoria is het overzicht van Leptospirosen in 1995 overgenomen.

Overzicht Leptospiroses in 1995

(Bevindingen afd. Bestrijding van Dierplagen zijn cursief)

<i>Periode</i>	<i>Omschrijving</i>
02-01/29-01	Leptospirose werd bij 2 patiënten gediagnosticeerd. Beide patiënten waren besmet met een nog onbekend Leptospira. <i>1 Patiënt liep de besmetting op in Suriname. 1 Patiënt was veehouder (besmetting via het vee).</i>
30-01/26-02	Een man bleek besmet met serogroep Pomona. <i>Het serotype gaf geen aanleiding tot nader onderzoek.</i>
27-02/26-03	Een man werd na een val in het water besmet met een nog onbekend Leptospira. <i>Patiënt was in de Rotte gevallen. De diagnose was syndroom van Weil. De exacte locatie kon niet worden achterhaald.</i>
27-03/23-04	Een man werd mogelijk na contact met oppervlaktewater besmet met serogroep Icterohaemorrhagiae. <i>Omdat sprake was van besmetting door leptospirosen leidend tot het syndroom van Weil werden op de besmettingslocatie enkele vaste voerplaatsen ingericht ter bestrijding van bruine ratten. Er werden geen verse sporen meer aangetroffen.</i>
24-04/21-05	-
22-05/18-06	Een patiënt met leptospirose. De infectiebron is onbekend. <i>Geen exacte locatie te achterhalen.</i>
19-06/16-07	Een patiënte is aan de gevolgen van Leptospirose overleden. De bron van besmetting is onbekend gebleven. <i>Syndroom van Weil. Geen exacte locatie te achterhalen.</i>
17-07/13-08	-

Periode	Omschrijving
14-08/10-09	<p>Twee van vier patiënten werden besmet met serogroep Icterohaemorrhagiae. Van 2 andere patiënten is de serogroep niet bekend. Allen werden ziek na contact met oppervlaktewater.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In verband met de diagnose syndroom van Weil werden door de regionale bestrijdingsdienst maatregelen genomen ter bestrijding van de bruine rat. - Icterohaemorrhagiae. Vermoedelijke besmettingsplaats is een moeras in Hongarije. - Patiënt hield vakantie in Nederland op diverse bestemmingen. - Patiënt werd ziek na een vakantie in Frankrijk.
11-09/08-10	<p>Leptospirose werd bij 5 patiënten gediagnosticeerd. Één patiënt is veehouder. De overige patiënten hebben de besmetting allen via oppervlaktewater opgelopen, waarvan één in Kameroen. Één patiënt is aan de gevolgen van de ziekte overleden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patiënt had besmetting met ziekte van Weil opgelopen in een plas. Er werden geen duidelijke sporen van bruine ratten gevonden. - Syndroom van Weil. Patiënt had op diverse plaatsen in het Lauwersmeer gezwommen. Er was geen exacte besmettingslocatie aan te geven. - Een man is aan de gevolgen van het syndroom van Weil overleden. Hij is op diverse plaatsen in Nederland actief geweest met fuikvisserij. - Een veehouder had modderkoorts.
09-10/05-11	<p>Drie patiënten hebben een Leptospirose-besmetting via oppervlaktewater opgelopen, waarvan één in Frankrijk. Één patiënt werd geïnfecteerd met serogroep Icterohaemorrhagiae, bij 2 patiënten is de serogroep onbekend.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leptospirose, type onbekend. Patiënt heeft op diverse locaties gevist. - Syndroom van Weil opgelopen tijdens werk als plantsoenwerker. Geen exacte locatie te achterhalen. - Leptospirose opgelopen tijdens zwemmen op vakantie in Frankrijk.

Periode	Omschrijving
06-11/03-12	<p>Bij drie patiënten werd Leptospirose vastgesteld. Bij twee patiënten trad leptospirose op via contact met oppervlaktewater. Vermoedelijke infecterende serogroepen waren Icterohaemorrhagiae en Sejroe. De derde patiënt is houder van een vogelasiel en werd besmet met Grippytyphosa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grippytyphosa. Patiënt had in een vogelasiel jonge uilen gevoed met muizen. - Sejroe. Patiënt had gezwommen in het Lauwersmeer. Geen exacte locatie bekend. - Leptospirose. Het onderzoek was reeds via de GGD in gang gezet.
04-12/31-12	<p>3 van totaal 5 patiënten hebben Leptospirose via oppervlaktewater opgelopen, waarvan een in België en een in Thailand. Twee hadden Icterohaemorrhagiae en een had Grippytyphosa. Van de overige twee kon de serogroep niet worden vastgesteld.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grippytyphosa. Patiënt had gewerkt in de akkerbouw. Onderzoek naar de aanwezigheid van veldmuizen vond plaats. - Leptospirose. Patiënt is agrariër; afspraken werden gemaakt voor rattenbestrijding. - Icterohaemorrhagiae. Patiënt had tijdens vakantie in België gezwommen. - Icterohaemorrhagiae en Canicola. Patiënt had ziekte opgelopen in Thailand. - Leptospirose. Patiënt is een Filipijnse zeeman die op een tanker werkt.

A. Balkstra

Literatuur:

- Infectieziektenbulletin jaargang 6 1995, nummer 1 t/m 12, jaargang 7 1996, nummer 1 en 2.
- Protocollen Infectieziekten, september 1991. Geneeskundige Inspectie van de Volksgezondheid en Vereniging van Directeuren van Gezondheidsdiensten.
- Leptospirose in Nederland, C. Gravekamp en W.J. Terpstra, Referentielaboratorium voor leptospirosen, Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam, Rat en Muis, 36 (2) 1988.
- Zoönose, J. van der Hoeden, Elsevier Publishing Company, 1964.